

Representantforslag 44 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen og Ketil Kjenseth

Dokument 8:44 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen og Ketil Kjenseth om mikroplast

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til at mikroplast er plastfragmenter mindre enn 5 millimeter. Slike er ganske nylig funnet i høye og økende konsentrasjoner i havet, og det er stor internasjonal oppmerksomhet på å identifisere kilder og mikroplastens videre skjebne i havet. Forslagsstillerne er kjent med at konsultentselskapet Mepex på oppdrag fra Miljødirektoratet har gjort en første kartlegging av mulige utslippskilder til mikroplastforurensning av marint miljø. Gjennom studier av internasjonal litteratur og nærmere undersøkelser i Norge er det identifisert tilførsler til miljøet av mikroplast både fra produksjon, bruk, vedlikehold og avfallsbehandling av plastholdige produkter. Totalt volum for norske utslipp, fra disse såkalte primære kildene, er estimert til i størrelsesorden 8 000 tonn mikroplast, hvorav en betydelig andel regnes for å ha potensial til å nå vannforekomster og havet. Noe slippes også direkte i sjøen.

Forslagsstillerne viser til at slitasje fra bildekk og vegmarkering alene utgjør dannelse av omkring 5 000 tonn mikroplast per år og er dermed den største kilden. Dette anslaget er blant annet basert på direkteinformasjon fra norske aktører. Det er knyttet mer usikkerhet til volumene for den estimert nest største utslippskategorien, støv og partikler fra påføring, aldring og vedlikehold av plastbasert maling både på bygg, konstruksjoner, skip og fritidsbåter. Her mangler god informasjon fra bransjene om henholdsvis forbruk i Norge, innhold av plast og slitasjetakt på produktene. Et grovt anslag basert på utslippsfaktorer

fra OECD utviklet av internasjonale eksperter i bransjen tilsier potensial for utslipp av 1 000 tonn regnet som plast alene (andre ingredienser i produktet trukket fra). Overvann fra veier og byområder vil kunne føre store mengder av mikroplast fra disse kildene til sjøen.

Forslagsstillerne peker videre på at det er identifisert potensielle utslipp både under plastproduksjon (over 400 tonn) og ulike typer avfallsbehandling som kan involvere plast (mer enn 500 tonn). Direktebruk av mikroplastpartikler i forbrukerprodukter, spesielt kroppspleie og kosmetikk, er en betydelig kilde for utslipp via avløp (om lag 40 tonn), men utslipp av plastfiber fra vask av syntetiske tekstiler er en størrelsesorden høyere (anslagsvis 1 000 tonn til avløp). Slike plastfibre spres også til inneluft og husstøv, både privat og i nærings- og offentlige bygg. I innestøv vil det også være plastpartikler fra overflater og plastgjenstander. Spesielt de finere partiklene vil kunne nå sjøen via vask og avløp eller luft.

Forslagsstillerne viser til at det finnes mikroplastutredninger både i Danmark, Tyskland, Nederland og EU/OSPAR (konvensjonen for å beskytte det marine miljø i Nordøst-Atlanteren) som bekrefter at bildekk, maling og syntetiske tekstiler er blant de største kildene til mikroplast. Forslagsstillerne er også av den oppfatning at gummigranulatet som brukes i kunstgressbaner, ikke alltid håndteres med tanke på å unngå spredning til miljø. Forslagsstillerne viser til at det finnes over 1 000 slike baner i Norge nå, og der de ligger nær vassdrag, for eksempel i Trondheim, er det påvist store mengder slik mikroplast på vei ut i sjøen.

Forslagsstillerne viser til at USAs president Barack Obama ved årsskiftet signerte et forbud mot mikroplast i kroppspleieprodukter: «the Microbead-Free Waters Act of 2015». USA vil derfor forby mikroplast i «rinse-off» produkter fra 2017.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å forby mikroplast i kroppspfleieprodukter.
2. Stortinget ber regjeringen fremme en handlingsplan mot mikroplast.
3. Stortinget ber regjeringen implementere EUs rammedirektiv for marin strategi.
4. Stortinget ber regjeringen fremme en plan for kunnskapsinnhenting og forskning på langtidseffekter av mikroplast.

3. februar 2016